

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

ČESKÉ LOKALITY

ČENKOV

Zatopený lom Horní Cerekev na Vysočině zná asi většina českých potápěčů, my se však dnes podíváme na jeden méně známý lom na Vysočině – lom Čenkov. I když je tento lom od Cerekve vzdálen pouze 16 kilometrů, moc často potápěči navštěvován není. Což je určitě škoda, lom je totiž velmi hezký, leží v klidném prostředí, a díky tomu, že je ve správě rybářů z Třeště, tak je i velmi

dobře zarybněn. Těžba v lomu byla ukončena v 70. letech a pod vodou jsou dodnes k nalezení pozůstatky po těžbě. Někteří historici dokonce tvrdí, že ve vodách tohoto lomu měla skončit socha prezidenta Masaryka, která v roce 1968 zmizela z prostranství před budovou gymnázia v Jihlavě. Takže možná je zde i co objevovat...

KRAJ: Vysočina
NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Čenkov, Třešť
GPS: 49°16'44.35"S 15°26'13.61"V
TYP: lom
MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 10 m
PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 1 m
NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: jaro, začátek léta, podzím
PROVOZOVATEL: není
PROVOZNÍ DOBA ZÁKLADNÍ: není
CENÍK: vstup zdarma
VSTUP: je pozvolný z malé písčité pláže, v jejíž bezprostřední blízkosti se dá zaparkovat
NEJBLIŽŠÍ PLNÍRNA: Jaroslav Petřů, Svatojánská 433, Telč; tel.: 606 276 872 nebo David Tichý, Soustružnická 20, Dačice; tel.: 607 124 673 – u obou je plnění možné pouze po předchozí telefonické dohodě, cena 10 Kč/litr
MOŽNOST PARKOVÁNÍ: zdarma přímo u lomu
STRAVOVÁNÍ: na místě žádná občerstvení není, lze využít restaurace v Třešti
PŘÍJEZD NA LOKALITU: Pokud pojedete od D1, tak sjeďte na Jihlavu, pokračujte pak na Třešť a z ní na Čenkov, lom se nachází asi 300 metrů za obcí směrem na Růženu po pravé straně silnice.

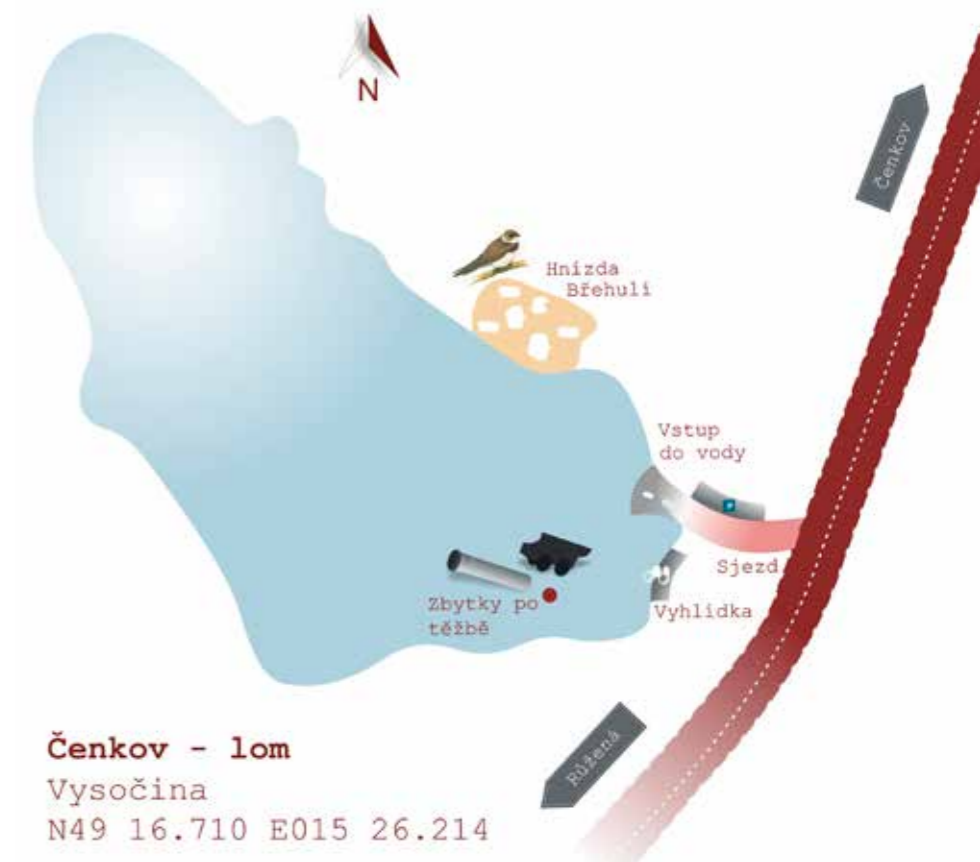

Na velké škeble tu narazíte prakticky všude

POPIS LOKALITY: Lom je poměrně velký, ale dá se celý obeplavat během jednoho ponoru, při volném tempu to trvá něco málo přes hodinu. Slušná viditelnost bývá do hloubky cca sedmi metrů, hlouběji většinou není vidět skoro nic. Pokud budete od vstupu do vody plavat po směru hodinových ručiček v hloubce okolo šesti metrů, narazíte po chvíli plavání na zbytky těžební techniky, kterých se nejvíc nachází právě v jihovýchodní části lomu. Najdete zde například patky, na kterých byly ukotveny stroje, část železné konstrukce, a dokonce i zbytky důlního vozíku. Drobnější pozůstatky po těžbě můžete najít i na dalších místech lomu. Prakticky všude v lomu jsou škeble, těch je tu opravdu hodně, víc jsem jich asi na žádné jiné lokalitě neviděl. No, a jelikož je lom ve správě rybářského svazu, tak o ryby tu také není nouze. Kapři se pohybují v celkem slušných hejnech, bělic je všude nepočítaně a dají se tu potkat i pěkné trofejní kousky. My jsme tu při posledním ponoru potkali třeba dva velké candáty, do metru délky jim moc nechybělo. Pokud budete mít štěstí, potkáte i štiky a úhoře.

ATRAKCE POD VODOU: pozůstatky po těžbě – kovová konstrukce, patky jeřábu, zbytky

Candát to okolo sebe trochu kalí

Pod hladinou se prohání velká hejna malých rybiček

důlních vozíků a beden, zbytky potrubí, pneumatiky.

PODVODNÍ FAUNA: okouni, bělice, kapři, štiky, candáti, úhoři, škeble.

JINÉ ZAJÍMAVOSTI: V hliněné stěně kousek od vstupu do vody si budují svá hnízda břehule říční, pískání mládřat je v červnu krásně slyšet v momentě kdy procházíte okolo této stěny, tento pták je u nás ohroženým druhem, tak je při hnízdění moc nerušte.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Lom je hlavně vyhlášeným rybářským revírem, u vody skoro vždy potkáte několik rybářů a pod vodou počítejte, že najdete zase utrhané vlasce, určitě si s sebou nezapomeňte vzít nůž

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Nemocnice České Budějovice, oddělení úrazové a plastické chirurgie, Boženy Němcové 54, České Budějovice. ■

Zaparkovat se dá hned u vody a v sezoně je tu i WC

Hnízda břehulí ve svahu kousek od vstupu do vody

Drobných pozůstatků po těžbě zde můžete najít celkem hodně

Candáti zde dorůstají úctyhodných rozměrů, tenhle měl skoro metr

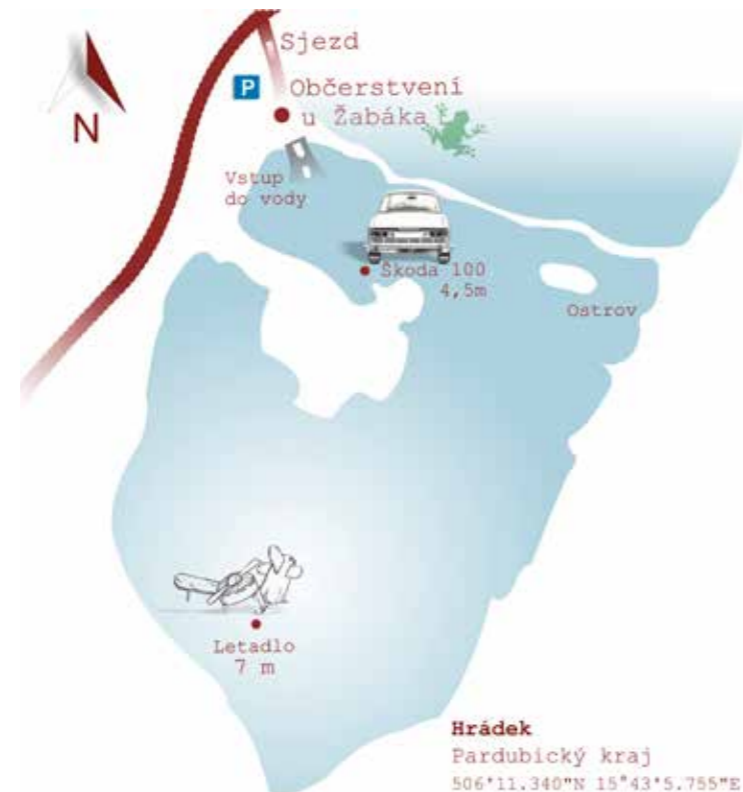
ČESKÉ LOKALITY

PÍSNÍK HRÁDEK

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

Vstup do vody z pláže U Žabáka s malým molem

Zatopené pískovny jsou pro potápění zajímavé hlavně díky pestrému životu pod vodou, ne jinak je tomu i na „písáku“ Hrádek. Voda zde navíc patří k těm nejčistším nejen v Pardubickém kraji, ale i v celé ČR a dobrá viditelnost tu většinou vydrží i v létě. Těžba písku zde byla ukončena někdy okolo roku 2005. Původně zde těžily dvě různé společnosti a z toho vznikly dvě vodní plochy (Hrádek a vedlejší Oplatil), které odděluje hráz, kde byla hranice pozemků obou těžících firem. Hrádek má rozlohu 51 hektarů, vedlejší Oplatil je skoro dvakrát větší. V současné době existuje záměr vybudovat zde jachtařské centrum a obě vodní plochy propojit, vznikla by tak vodní plocha o rozloze 150 hektarů. Propojení by však nejspíše mělo negativní vliv na kvalitu vody a viditelnost by zde nejspíše rapidně klesla. Přípravné práce v podobě kácení náletových dřevin zde již proběhly, tak uvidíme, jak to s touto pískovnou nakonec dopadne.

KRAJ: Pardubický
NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Hrádek, Lázně Bohdaneč
GPS: 50° 6'19.20"S 15°43'0.22"V
TYP: pískovna
MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 10 m
PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 2 m
NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: celoročně
PROVOZOVATEL: Občerstvení U Žabáka
PROVOZNÍ DOBA: v sezóně denně od 9 do 21 hodin
KONTAKT: Jakub Šimon, tel. 776 815 060, WWW.UZABAKA.NET
CENÍK: vstup zdarma, parkovné 50 Kč za auto

VSTUP: Dříve byla pískovna přístupná velmi dobře a téměř všude se dalo dojet autem až k vodě, dnes již jsou všude závory a na silnici zákazy zastavení. Dnes je možné se domluvit s provozovatelem občerstvení U Žabáka v severozápadní části pískovny, kde se dá zaparkovat kousek od vody a je zde i pohodlný vstup do vody s malým molem, které dobře poslouží k dostrojení se.

PLNĚNÍ LAHVÍ: ne
PŮJČOVNA POTÁPĚČSKÉHO VYBAVENÍ: ne
NEJBLIŽŠÍ PLNÍRNA: Tomáš Minařík, Malá Čeperka 200, tel.: 776 243 397, cena vzduch 12 Kč/litr, plnění možné jen po předchozí telefonické domluvě
UBYTOVÁNÍ: dá se domluvit zaparkování karavanu či postavení stanu
MOŽNOST PARKOVÁNÍ: ano, kousek od vody
STRAVOVÁNÍ: v sezóně se dá dobře najíst i napít přímo u pískovny v občerstvení U Žabáka

PŘÍJEZD NA LOKALITU: Nejlepší příjezd je od obce Staré Ždánice směrem na Lázně Bohdaneč, po levé straně je nejdříve písák Oplatil, ještě u něj je sjezd na pláž u občerstvení U Žabáka, příjezd je zde uzavřen nataženým

Malé štihle bylo úspěšně přiloveno a již si pochutnává na malé bělici

Kolega potápěč

Letadlo a jeho přístrojová deska v jižní části pískovny

Úhoři se ukrývají v travním porostu na dně

Rozpadající se kastle vraku automobilu poblíž poloostrova

K focení pod vodou je tady toho spousta

Občerstvení U Žabáka, kde se dá mezi ponory příjemně posedět a občerstvit se

řetězem, pro vjezd je nezbytná dohoda předem s provozovatelem občerstvení.

POPIS LOKALITY: Pískovna je hodně velká a během jednoho ponoru ji určitě neobeplavete. Je vhodné si předem naplánovat, dokteré části se chcete vydat. Pokud budete plavat podél hráze, můžete doplatit až k ostrovu, kde se často zdržují sumci, je to ale přes 500 metrů plavání. Ale i podél břehů je to zajímavé, všude jsou vysoké rostliny, ve kterých se ukrývá spousta ryb. Koncem jara a začátkem léta zde můžete najít spoustu malých štíhlát, které zde loví malé bělice. Potkat tu však můžete i spoustu kaprovitých ryb, včetně krásných línů. V trávě při troše štěstí narazíte také na úhoře. Těsně pod hladinou pak můžete pozorovat pestrobarevné slunečnice. Pokud se vydáte na druhou stranu zátoky, najdete zde již hodně rozpadlý vrak auta, je to prý karosérie ze Škody 100, ale to už dnes opravdu není možné poznat. Pokud chcete auto hledat, plavte podél břehu až k výběžku z poloostrova, tam narazíte na písčiny hřbet s vrcholem v hloubce 3 metrů, vrak se nachází v hloubce 4,5 metrů po pravé straně hřebenu, pokud plavete směrem na sever. V jižní části pískovny je pak v hloubce sedmi metrů umístěno uměle vytvořené letadlo, najít ho je však spíše dílem náhody, chybí tu totiž jakékoliv orientační body a viditelnost v této části pískovny bývá horší, též s parkováním u vody je to tady špatné.

ATRAKCE POD VODOU: Vrak auta, „letadlo“, tabule vlnitého plechu.

PODVODNÍ FAUNA: Okouni, slunečnice, bělice, kapři, amuři, cejni, líni, candáti, úhoři, sumci, štiky, slávičky.

Začátkem léta můžete v porostech vodních rostlin potkat spoustu malých štíhlát

JINÉ ZAJÍMAVOSTI: Pláž je v sezóně hojně využívána nudisty, což ve srovnání s nastrojenými potápěči vytváří zajímavý kontrast. Pokud se pak při potápění podíváte směrem k hladině, můžete vidět i jiné věci než ryby.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Vedlejší pískovna Oplatil je z důvodu špatné viditelnosti pro potápění vhodná jen několik dní v roce, jinak je to spíše „kaprák“ pro rybáře.

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Pardubická nemocnice, Centrum hyperbarické medicíny, Kyjevská 44, Pardubice.

Jediná česká lokalita s přímým výhledem na Alpy

Slunečnice se schovávají v kořenech stromů a porostu těsně pod hladinou